

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guardia, 14, pral. - BARCELONA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

Per la «Unió Socialista de Catalunya»

EL PARTIT DEL TREBALL

La campanya d'Àfrica sembla que està a les acaballes —coronada per l'èxit més falaguer, com tothom sap. S'acosta el dia en que, acomplerta pel Directori Militar la missió que es proposava realitzar, la vida política de la nostra terra es reintegrarà a la normalitat civil. Com? Ningú no pot preveure a hores d'ara. El que és evident, però, és que ara més que mai, cal que ens afanyem a organitzar les nostres forces i que ens armem per a les properes lluites. S'acosten dies transcendents pels destins del nostre poble.

En un espontani impuls —la noblesa del qual ha estat per tothom reconeguda— JUSTICIA SOCIAL ha vingut laborant generosament una setmana darrera l'altra per orientar en el camp sindical les forces obreres de la nostra terra, sense cercar cap intervenció directa en l'organització dels proletaris considerats com a productors. El moment s'acosta, però, en què, amb llur doble personalitat, els nostres obrers haurem d'actuar com a ciutadans, si volem eixir del caos on havem vegetat fins ara embolcallats en núvols metafísics.

Si el nostre poble no ha d'ésser la única excepció del món civilitzat, és indispensable que, al costat d'una «Organització Sindical» conscient i vigorosa, s'enrobusteixi un *Partit del treball*, on, sota els amples plecs de voleiants rojors de la bandera socialista, s'agermanin els laborants de la matèria i els plasmadors de l'esperit, els artífexs de l'obra tangible i els forjadors de la idea. Un *Partit del treball*, conscient de la seva destinació, auriolat de la capacitat tècnica i del prestigi moral indispensables per assolir el respecte dels contraris i l'adhesió de la generalitat. Un *Partit del treball*, en una paraula, que pugui regir els destins de la nostra terra, arborat per la noble aspiració màxima d'ofrenar a l'humanitat sencera unes normes de vida superior.

I bé; les bases d'aquest partit han estat ja sòlidament fonamentades pel grup de lluitadors abnegats que constitueixen la «Unió Socialista de Catalunya». Tothom que conegui les realitats de la nostra vida ha de reconèixer, des d'ara, l'alta missió que la història reserva a la novella força política.

Les paraules del nostre Alomar tenen avui un eco colpidor: en els actuals moments cal posar el nostre ideari polític per damunt del nostre ideari social. La «Unió Socialista de Catalunya» és l'instrument preciós per a la plasmació del nostre deure d'aquestes hores.

S'acosten dies transcendents pel nostre poble.

Els homes de consciència lliure i de cor generós que sentin la responsabilitat de l'hora, ja saben quin és el seu lloc.

VERS ELS DIES NOUS

L'ideari de la «Unió Socialista»

Corresponent al prec de molts companys transcribim a continuació uns quants paràgrafs de la declaració de principis feta inicialment per la «Unió Socialista de Catalunya», tot lamentant nos de l'impossibilitat de reproduir-la in extenso:

«El nostre credo, universalment difós i conegut, ens obre per si mateix la ruta que hem de seguir. La nostra acció pot definir-se senzillament en aquests termes: En les lluites que es plantegin entre el treball i el capital, el nostre lloc és, invariablement, al costat dels treballadors. En les lluites entre treballadors, si em de pendre partit, el nostre deure és ajudar els que vagin un pas més enllà en l'ordre de les reivindicacions proletàries.

Però en la nostra terra —que és el lloc on necessàriament hem d'actuar— convé proclamar en aquest mateix acte de baptisme que ingressarem en l'ordre civil per excel·lència i que res absolutament podrà fer-nos perdre el compàs entre els principis i l'acció, amb el fi que aquesta sigui per la seva bondat i rectitud la garantia i la penya de la bondat dels principis. Som dels que creiem fermament que l'acció i els principis, en matèria de renovació social, es confonen i es completen. Podrà el temperament divers dels homes desvirtuar l'eficàcia dels principis salvadors però quan aquests principis descabdellen llurs virtuts operatives, l'acció es santifica per la pregona inspiració que la mou i la guia.

Declarar que som homes d'acció no vol dir que rendim cap culte a la violència. No volem, naturalment, infondre entre els treballadors un esperit de beatífica passivitat ni una resignada propulsió al sacrifici i al martiri; però hem d'aconseguir que tinguin sentit per comprendre que la veritable revolució social és obra de germinació i aquesta germinació serà sem-

pre malaurada per tota obra de violència. És més: hem de proclamar una veritat elemental, que és la de que la primera finalitat de la revolució social és l'extermi de la violència i l'imperi pacífic del dret i de la raó natural. La violència és incompatible amb tota sana doctrina d'amor als homes, la qual s'ompara i triomfa per la força que li adjudica la cohesió de la massa que lleialment ha de seguir-la.

L'elaboració de principis amb el més alt sentit de la vida humana; la recerca de totes les llums de la intel·ligència per fer-les col·laboradores de la nostra magna empresa; la intervenció decidida i generosa en aquelles accions que puguin tenir transcendència social, la iniciació o participació en tota obra de cultura i d'edificació socials, preparant o participant l'adonament d'una humanitat més justa i més perfecta. Veu's aquí un programa d'acció immediata per a la UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA. Veu's aquí una orientació. Veu's aquí una tasca a complir.

L'experiència, la vida mateixa, ens anirà ensenyant el camí. Ens cal penetració, ductilitat, clarividència. Si la tenim —com que de les nostres conviccions no hem de dubtar-ne— podem aixecar un monument que per la seva significació, per la seva dinàmica i per la seva vitalitat sigui la més alta esperança i la més bella realitat que s'ofereix a la Catalunya present i futura.»

La «UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA»

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic de la nostra terra que recull en un sol ideari tots els desitjos del poble

Obrers manuals i de professions liberals

Com una conseqüència de la nostra enquesta proposa JUSTICIA SOCIAL l'aplegament en una mateixa confederació dels obrers de professions Manuals i liberals. Aquesta proposta porta al periòdic i a la «Unió Socialista» una fonda tasca a fer; la de donar consciència obrera als homes que exerceixin aquestes professions liberals.

Jo no em vull embrancar ara en definicions ni en qüestions filosòfiques; dono per sabut de tothom el que significa professions liberals i quins són els que responen a aquest qualificatiu. Fins ara, aquests homes s'havien donat el títol de «classe mitja», més ample i sobretot més imprecís que l'altre, car en la classe mitja, —classe de transició, frontera entre el proletari i el plutocrata—, hi cabien també petits rentistes, petits patrons, petits comerciants. Però cal constatar aquest fet: que enginyers, delinqüents, dependents del Comerç i de l'Indústria, pretenien formar amb elements patronals, la majoria de voltes amb els seus mateixos patrons, una classe separada de la classe obrera... I cal constatar aquest fet, que significa per damunt de tot, que aquests homes no's sentien obrers, no tenien, ni volien tenir, consciència obrera.

I avui ésser obrer no vol dir, solament aquell home que produeix amb les mans o l'intel·lecte, la riquesa del món, sinó que a l'ensems té consciència de les seves condicions, i oposant-la al règim vigent, activant-la en energies i fent-la expressiva, per mitjà de la lluita de classes, intenta no sols enrunar a la burgesia, sinó també a la civilització burgesa i crear una altra civilització amb propis elements culturals i ètics. Mentre els obrers intel·lectuals, mentre els que exerceixen professions liberals no tinguin aquesta consciència obrera, mentre no's prometin aquesta cultura i aquesta civilització creades per ells i enfrontades i enemigues de la burgesia, els noms d'obers no's escan i ajuntats amb els altres obrers, en lloc de fer-los favor els serien un entrebanc, feixuga càrrega, pes mort que no els deixaria avançar, per la seva pusillimitat i molts cops per la seva mala fe.

I és que els homes de les professions liberals porten vicis d'origen que mentre no se'n alliberin no seran profitables per a la tasca grossa de generar el futur. En primer lloc, desprecien el treball i com a conseqüència lògica, al treballador.

El tècnic i el dependent, han cercat sempre una diferenciació amb l'obrer. Vestits de senyorets s'ho han cregut i el seu mimetisme ha arribat a fer-los pensar com a senyorets, —aquest paràsit sense gràcia, ni noblesa. La seva mentalitat pariona del patró, —aquesta pobre mentalitat patronal— els ha fet concebre l'esperança d'arribar a ésser un dia patrons, ellstambé. Entesa la seva condició actual com un moment de transició vers una condició social superior, el seu treball no era estimat més que com un període de prova difícil i entujós.

Alguns a més, contenen amb petits bens que encara que els donguin migrades rendes els lliguen amb l'ideari del gros plutocrata, i altres, de rendes més grosses, el treball sols els és un divertiment per no aburrir-se o una avarícia.

Tot això fa que el treball sigui en aquests homes un mitjà de viure solament, no una tasca ennobidora, la més alta missió social. Cap d'ells lliga el seu esforç a l'obra col·lectiva; se sent individu insolidari amb els demés homes. Cap missió beneficiosa al concert humà veuen i senten en el seu treball i cap missió reivindicadora i cultural donen al seu treball: Lligats a la cultura i mentalitat burgesa, formen pinya amb ella per a oposar-se a la cultura i mentalitat obrera, i encan son molts cops, més agressius i més ferrenys, com a neofits, a tota dignificació proletària.

Es tasca, doncs, del socialisme canviar-los la seva mentalitat i el seu ideari. Que entenguin que la força del pervindre és el Treball, entès com una civilització i com una organització ordenada que portés noves fonts de cultura i nova justícia. Que amb ells, els obrers compliràn la seva obra, però que sense ells també la compliràn i llavors hauràn de partir de la trista condició del mercenari. Pensin que la voluntat de crear el nou món està en l'energia obrera i que si ells no hi cooperen sols faran que la feina sigui més difícil i que l'hora de l'endegament del nou estat de coses sigui més penós per a tots.

Del món burges al món obrer no hi ha un camí planer, hi ha un salt; es te de passar a una ideologia completament diferent. Per ésser obrer, cal deixar-se de sentir burges. Sinó és així no's poden aplegar en una mateixa Federació els obrers manuals i els liberals.

Cot de Reddis.

P. E. —Rellegit el meu article penso que els homes representatius de aquestes professions liberals deuen parlar. A vos, amic Casals, a vos amic Ricart, a vos amic Rafols, a tots, interessa que a l'hora aquesta diguieu el vostre sentir.

Molt justa és encara, malauradament, per la generalitat, la crítica que de mentalitat dels homes de professions liberals fa el company Cot de Reddis. Per això mateix és més lloable l'esforç abnegat dels pioners que en mig l'abjecció col·lectiva avancen ardidament vers el futur. Més de una volta s'ha fet en aquestes planes l'elogi dels homes selectes que dins la «Federació de Dependents de Catalunya» ouen els batecs del nostre temps i mostren als altres la llum nova que apunta a l'horitzó. En una col·lectivitat obrera que té un portaveu tan noble com «Lluita» cal fiar-hi les màximes esperances. Com una bella mostra del que vivim, plaunus de reproduir les ratlles següents del darrer número de l'orgue dels dependents catalans:

Considerem-nos!

El contacte directe i constant amb el Capital ha sigut per la nostra classe, l'obstacle que més s'ha oposat a la nostra intervenció dintre les lluites del treball.

És tanta la influència d'aquest contacte, que ha creat un tipus molt especial i absurd de dependent; aquell que, dominat per la força atractiva del mateix, no es considera ja com a treballador, sino al contrari, procura assimilar-se en tot al patró, encara que no mengi.

Socialisme i lluita de classes

Són moltes les persones de tendència lliberal i que fins es diuen socialistes, però que no estan pas disposades a acceptar la lluita de classes.

Aquestes persones són més o menys partidàries del millorament dels obrers, més sense que es causi la menor molèstia a la burgesia. Per això, lo de la lluita de classes els fa perdre els estrets i de cap manera l'accepten per considerar-la massa violenta i excessivament revolucionària.

Es a dir, voldrien un socialisme que no fingués de tal més que el nom, que no fes fret ni calor i que seguis deixant al capitalisme gaudir tranquilament i per tota la eternitat dels privilegis que en l'actual organització social té establerts.

Els que raonen d'aquesta conformitat suposen que el Socialisme és una doctrina filla exclusivament del caprici dels homes, sense tenir ni poc ni molt en compte l'evolució econòmica que impulsa l'adveniment de la burgesia al Poder, la formació del proletariat, el desenvolupament del maquinisme de la gran indústria, la concentració capitalista i tots els demés factors econòmics que caracteritzen l'època moderna.

Per això, a l'afirmació sostinguda per alguns escriptors, de que en totes les èpoques hi ha hagut socialisme, cal fer remarcar que pot haver existit, en efecte, però amb unes aspiracions i unes finalitats distintes del socialisme del nostre temps, puix totalment distintes eren l'organització, la producció, el canvi, les necessitats materials, el concepte de llibertat i la concepció moral de les idees en conjunt d'aquelles societats. Fins hi ha qui ha sostingut que el primer socialista fou Jesús, per haver afirmat que primer passaria un camell pel forat d'una agulla que un ric penetraria al cel, sense tenir en compte que al costat d'aquesta afirmació feu també la de que en el món sempre hi hauria rics i pobres.

Jo crec doncs, que el socialisme és una doctrina essencialment moderna, els fonaments de la qual tal volta podríem anar a cercar en les teories de Plató, modificades a través dels temps per un estol d'homes d'enlairats sentiments, que han posat el seu intel·lecte i tot el seu valer al servei de la magna obra de la llibertat i de la emancipació humana. Entre aquest estol, s'hi troben els precursors del socialisme, Tomás Moro, Campanella, Babeuf, Robert Owen, Ricardo, Saint-Simón, i altres.

Però el qui donà al socialisme uns principis fixes, deixant establertes les normes segons les quals el proletariat havia de lluitar en l'esdevenidor contra la burgesia, el mateix en el camp polític que en l'econòmic, for Karl Marx, el qual, en unió d'Engels, publicà el 1848 el cèlebre «Manifest Comunista», on es fa una severíssima crítica del règim capitalista, demostrant que la lluita de classes ha subsistit a través de la història de l'humanitat i que no acabarà fins el triomf del socialisme.

«Fins ara —es diu en el Manifest— la història de totes les societats ha sigut la història de les lluites entre les classes que les constitueixen. Homes lliures i esclaus, patricis i plebeus, nobles i servents, gremials i companys, en una paraula, opressors i oprimits, han estat sempre amb oposició directa.

La lluita ara sorda, ara declarada, ha sigut continua. Batalla incessant que ha acabat sempre per una transformació revolucionària de tota la societat, o bé per la destrucció de les classes hostils.

En les anteriors èpoques històriques veïem quasi per tot una divisió de classes o estaments, una varietat de graus en la posició social. En l'antiga Roma veïem als patricis i cavallers, plebeus i esclaus; en l'Europa medieval, senyors, vassalls, burgesos, companys i servents, i en cada un d'aquests braços hi havia encara distincions graduades. La societat burgesa moderna ha sortit de les ruïnes del sistema feudal, però no ha abolit pas l'antagonisme de classes.»

Molt lluny d'haver estat abolit aquest antagonisme, de cada dia es manifesta més accentuat. La lluita entre el proletariat i la burgesia assoleix constantment majors proporcions, per haver passat del terreny econòmic, on abans quedava circumscrita, al camp polític, on els triomfs del proletariat són cada volta més freqüents i més resonants.

Mentre el proletariat es limita a lluitar en el camp econòmic, reclamant augment de jornal i reducció de jornada, el capitalisme estava tranquil i satisfet, puix tenint el poder polític en les seves mans i disposant com a conseqüència de la força coercitiva de l'Estat i de tot el seu immens mecanisme, res no havia de temer.

Però aquest poder polític ja no està segur en mans de la burgesia.

Les grans masses obreres dels països més avançats que el nostre ja fa temps que s'han donat compte de que és una insigne nícia el combatre a la burgesia com a classe en el camp econòmic, deixant-la disfrutar, en canvi, de tots els privilegis en el govern dels pobles.

Per això s'ha fet extensiva la lluita de classes al camp polític.

J. Comaposada

Aquest tipus de dependent, ha destrossat de tal manera el seu criteri i sentits, que es fa insoportable en tota mena de relacions. La seva mal sostinguda elegància i la visible pedanteria, fan d'ell el perfecte retrat del superficial, i no pensa en altra cosa que en guanyar-se la simpatia personal del patró a costa de la intriga i en perjudici de companys conscients de la seva condició, la que procuren significar, apropant-se al martirs de trajo blau, ajudant-los en la defensa dels seus drets.

És baix tots els punts de vista necessari per la dignitat de la nostra classe, no deixar-nos influenciar, mas-

sa per aquest contacte amb el capital, i amb modèstia, procurar adaptar-nos a les exigències d'un magatzem o despatx (per ço que a la presència personal es refereix) però mai, mercadejar amb el criteri ni les conviccions supeditant-los a la voluntat de l'amo.

Considerem-nos! Som dependents? Aquest és el nom que ens determina. Som obrers? Aquesta es la realitat; però, ens manca un esforç individual i col·lectiu formidable per arribar a confondre'ns amb els altres amb una abraçada plena d'humanitat i de justícia.

BRUTUS.»

|||||

CRONICA HEBDOMADARIA

Politica internacional

Les eleccions alemanyes

Setmanes endarrera dèiem que de les tres importants consultes que es feien a la democràcia—Gran Bretanya, Estats Units, Alemanya—la que més ens interessava i la que podia reservar-nos, qualque sorpresa era la darrera, però que teníem motius per a ésser optimistes i que confiàvem en la victòria. Repetirem per a major il·lustració del lector, que nosaltres vinculem sempre la victòria amb aquells nuclis socialistes que atemperant-se a les circumstàncies històriques representen el trànsit vers l'avenir, no la vana retòrica dels grans triomfs revolucionaris, sinó la modesta acció obscura i decisiva que llença la balança cap al cantó del progrés i de la pau. Els social-demòcrates alemanys són en aquesta matèria uns perfectes estrategues i mai direm prou paraules en lloança d'aquells homes que en aquests mateixos moments sofreixen la ironia i el sarcasme dels nuclis que, en altres terres, defensen una posició molt semblant a la seva, aquesta posició liberal-socialista que costa tant de capir a tots els nostres teòrics obreristes i burgesos.

Les eleccions del 7 de desembre provocades per la dificultat de preservar la vida d'un govern més o menys republicà i disposat a complir les estipulacions de la Conferència de Londres, venien després d'aquelles eleccions del mes de maig darrer, les quals, molt a desgrat d'amables llegidors nostres, nosaltres qualificarem de *desesperades* per les tendències extremistes que va manifestar el cos electoral. Ara, a despit de les classificacions diverses dels partits, hi havia la divisió global dels grups, partidaris de la República i de l'aplicació del pla Dawes els uns, i partidaris de la monarquia i de la revenja als altres. Aquell Reichstag que en 1919 entre 423 diputats, en reunia 352 de republicans, que, en 1920, entre 462 diputats ja en comptava escassament 300 d'amics de la República, i que, en el maig darrer, entre 471 diputats, ja només en tenia 209 d'adictes a la nova constitució, que sofria, com la totalitat del poble alemany, la crisi del dubte i de la confusió i com que el moviment d'opinió oscil·la i darrerament s'havia commogut sensiblement, calia que el Reichstag d'ara expressés l'estat veritable de l'opinió del país que no és de desesperació ni de cobardia, sinó de reacció serena davant les noves circumstàncies i de voluntat de superar les dificultats creades per la derrota i les seves terribles conseqüències.

Des dels primers dies de la campanya electoral, les cròniques d'Alemanya feien la mateixa observació: la bandera de la República (negra-vermella-or) es fa visible a tot arreu i desafía victoriosament la bandera de l'antic imperi (negra-blanca-vermella). No eren sols els socialistes els que es dreçaven amb energia, sinó els partits democràtics-burgesos que tan engrunats havien sortit de les darreres lluites. Però era evident que els socialistes portaven una arrancada vigorosa i que tenien fundades esperances en una sana reacció del cos electoral. I no s'han equivocat. La jornada del 7 pot dir-se que significa pura i simplement una victòria socialista, un restabliment de les antigues posicions que donaven als socialistes una indiscutible preponderància sobre tots els altres partits. Els 6.192.073 vots que varen recollir en el mes de maig s'han convertit ara en 7.788.250 o sigui un guany major a un 25 per cent. Fora del reviscolament socialista, el vot alemany s'ha mantingut en el mateix punt de les eleccions anteriors amb tendència a reforçar els partits de la República i amb un manifest rebuig dels extrems representats pels ultranacionalistes i comunistes. El darrer d'una evidència tan colpidora com el guany socialista: els ultranacionalistes, de 1.783.475 vots, han descendit a 891.271 i els comunistes, de 3.628.610 han passat a 2.670.420.

La coalició que ha governat darrerament—demòcrates, Centre catòlic i Partit popular—amb l'apoi parlamentari dels socialistes ha guanyat vots i per consegüent té més diputats al nou Reichstag. Els demòcrates, que eren 28, passen a ésser 32, els centristes que eren 65 passen a ésser 69 i els populistes que eren 44, seran 51. Entre tots han guanyat, doncs, 15 llocs, resultant que no pot qualificar-se com a satisfactori. Per a que la situació hagués quedat clara, hauria sigut precis que entre els socialistes, el Zentrum i els demòcrates haguessin guanyat uns 60 llocs. Els socialistes sols n'han guanyat 31, però les altres fraccions no han tingut com ells la voluntat decidida del sufragi i resten els populistes, que són en el fons més monàrquics que republicans, els arbitres de la situació com ho eren ja abans de les eleccions. Amb tot, la República pot dir-se que tindrà al nou Reichstag un xic més de la meitat del nombre total de diputats.

El resultat de les eleccions ha provocat la dimissió del Govern i ha començat a tramitar-se la crisi que serà lenta i difícil de resoldre. Pot augurar-se l'entrada dels nacionalistes—els quals han guanyat també set llocs—en la nova concentració ministerial. Aquest fora potser el millor remei per a atemperar llur furor monàrquic i revengista. Sigui la que sigui la solució, l'opinió del poble alemany s'ha manifestat prou clarament per a que poguem temer una reculada en matèria de concòrdia internacional o en l'afiançament de les institucions democràtiques. El perill més gran

ha passat ja i Alemanya sembla definitivament incorporada a la categoria dels pobles lliures.

Un símptoma alentador és la creixent participació del poble en les lluites del sufragi. Aquest fenomen s'ha registrat simultàniament a la Gran Bretanya, als Estats Units i a Alemanya. Cada dia és més viva l'opinió pública en els països civilitzats i cada dia s'afirma més la voluntat del poble d'intervenir i decidir en la forma més directa possible als grans problemes que presenta la vida moderna. Mai la democràcia havia sigut una cosa tan viva i tan activa com ho és avui. A Alemanya, on el Reichstag es forma amb un representant per cada 60.000 sufragis emesos trovem que de 465 diputats que constituïen la cambra elegida en 1920, varen passar a 471 en les eleccions de 4 de maig darrer, i han arribat a 492 en les darreres, ço que suposa un augment de prop de un milió i mig d'electors més que prenen part en les lluites del sufragi a cada nova ocasió que s'ofereix.

Per acabar direm que la dieta prussiana, les eleccions de la qual varen celebrar-se simultàniament amb les del Reichstag continuaran tenint una majoria favorable a l'actual coalició governamental de la qual formen part els socialistes amb 116 diputats elegits el dia 7 d'aquest mes. Entre els 131 diputats socialistes elegits per al Reichstag alemany hi figuren els excancellers del Reich, Scheidemann, Muller i Bauer, l'exministre Hilferding, el secretari de la Central Sindical, David Wissel, el savi Eduard Bernstein, Loebe, i els coneguts camarades Crispian, Wels, Dittman, Auer, Paul Levi, Braun, Schmidt i Breitscheid. Les grans ciutats foren les que registraren major augment de vots socialistes. Citarem com a exemples Baden a on els socialistes guanyaren més de 56.000 vots amb respecte a les eleccions del 4 de maig; Wurtemberg on les ganàncies s'elevaren a més de 48.000; Leipzig, amb 47.000; Múnic, amb 33.000; Dresden, a on l'augment passa de 17.000 vots, i Berlín, que arriba a 66.000. Fou pel Socialisme una gran jornada del 7 de desembre, però ho fou més encara per a la pau d'Europa que tan perillava quan els socialistes britànics varen assumir les responsabilitats de llur país i que tan bé varen fer en els pocs mesos que varen poguer influir en les relacions internacionals. A ells es deu també, en part, aquesta victòria alemanya.

M. Serra i Moret

Respostes a l'enquesta

Unitat d'acció

Sembla que per fi podem atanyer quelcom pràctic en allò que avui constitueix la nostra més noble i pròxima ambició. Sembla que malgrat els esforços d'una infima minoria de revengistes que els hi plauria molt més la ineficàcia de la oportuna i germanívola crida de JUSTICIA SOCIAL, que no pas que aquesta assolís l'èxit esplendent a que és acreedora, si més no, pels altíssims i desinteressats mèrits que l'han dut, impulsada, més que pel passatger afany de l'èxit, per un vehement desig de enlairament i superació de les nostres classes proletàries.

Plau-nos força que després de tot tot suara dit per tots els companys que han intervingut en tan interessant enquesta, que ha estat com un recompte de les forces disposades a actuar, que es clogui aquesta assenyalant com a possibilitats de concòrdia unes bases finals en les que podem aplegar-nos-hi tots sense la més lleu claudicació per cap dels diferents sectors del obrerisme nostrat. Creiem que l'amplitud d'aquestes bases és més que suficient per a que tots junts hi poguem cabre en una germanívola familiaritat, sense reserves mentals de cap classe ni prevencions de cap mena; crec que la tasca a complir és prou gran, prou important, per a que tots plegats individual i col·lectivament ens hi entreguem amb tota la fermesa possible i amb un tant gran anhel de conquerir l'èxit ràpid i falaguer que no en deixi temps lliure per a pensar en qüestions

secundàries que tal volta de moment no ens interessessin de prop ni de lluny i que en canvi podrien ésser la—per alguns tan ben aprofitada—poma de la discòrdia i del disseniment mutu i d'això debem prevenir-nos-en. Val més ésser pocs i ben avinguts que no pas sumar un gros contingut numèric però, de forces heterogènies en el que s'hi sumessin elements incults i grollers, mancats d'idealitat, que no perseguirien altra cosa que guany materialistes momentanis, com per dissort ja ha succeït, i que tant bon punt s'han acabat els profits immediats han fet el salt al camp contrari, si han cregut que en ell els hi seria possible conquerir uns rals més, malgrat fos a costa de la seva serietat personal i de la seva dignitat societatària.

Nosaltres no ens dirigim pas a aquest conglomerat amorós que compta la majoria, mogut en totes les accions per un baix egoisme, iusaciat sempre, que com més concessions se li fan més exigent es mostra. Nosaltres abominem del remat, car no ens ha sigut mai agradable l'ofici de pastor i menys encara de pastor de multituds humanes.

Entenem que és una tasca impropia del nostre idealisme i de la nostra serietat. Preferim ésser més pocs i escollits que no molts i desavinguts. Aspirem a fer, en la mesura de les nostres forces, homes convençuts i conscients del que nosaltres volem, del nou estat de coses per el qual bregem, homes que no sols lluitin per l'instint de conservació, per més respectable i conveniènt que això sigui, sinó que, a més d'aquest els empeny el categòric imperatiu d'homes moderns; que no sols els

mogui la satisfacció de les seves necessitats corporals, sinó que, per damunt de aquestes, hi puguin les necessitats espirituals; homes lliures de debó, homes que sentin les dolors propies i les agenes; homes que pensin i que pensin per compte propi sense necessitat de que uns altres per raons sofisticades els rellevin de tan important funció. Una de les més grans errors dels elements directores de les masses obreres ha estat la d'erigir-se en pastors de un remat, remat d'homes inconcients, que mentre els han pogut satisfir llurs instints o llurs necessitats estomacals els han mogut automàticament a la del seu gust i de les seves conveniències, però el dia que aquest estimul els ha fallat, aleshores se ha esfumat com per obra d'encantament tot aquell aparatós castell de cartes, perquè estava mancat de fonaments i de base sòlida on poder bastir amb seguretat un edifici de les proporcions requerides per la organització de la nostra classe treballadora. Que una de les normes rectores de la nostra actuació tendeixi a fer-la a tothom comprensiva per a que, per la seva claretat, esdevingui eficient; que no es parli a mitges, que a tothom se li parli clar i català; que ningú no disfressi el seu sentiment—sempre i quan això sigui possible—i que en la lluita siguem tant respectuosos com enèrgics, procurem una màxima il·lustració als estols que ens segueixin, per a que sentin amb major anhel les nostres propies ansies. Com més il·lustrats siguem més conscients esdevindran i com més conscients més adictes i més convençuts i amb més anhels de lliurar-se a la lluita que calgui per a assolir el nostre propòsit, i amb més desig de superar-se individualment pera enlairar-se al més alt grau de perfeccionament humà a que ens és donat arribar avui dia; solament amb la nostra superació individual podrà esdevenir una realitat tangible la de la col·lectivitat.

Resumint aquests punts de oír i els exposats en els meus articles anteriors direm: Que si tots plegats hi posem el nostre gra de sorra, el que avui és sols un anhel esdevindrà una realitat. Manca només que aquells companys que puguin aportar-hi quelcom individual o col·lectivament, ho fassin; que tots plegats no ens limitem a ésser uns simples teoritzants. Que així com havem respost en l'aspecte teòric resporguem en el pràctic, i que el qui pugui prengui la iniciativa per a concretar les aspiracions de tots; *fius ara era allò de qui més hi sapiga que més hi digui; ara es qüestió de que el que més en sapiga més hi fassi.*

Si de tot lo dit podem assolir que en surti un nucli petit o gròs que treballi de ferm en una Acció integral, s'arribarà a aconseguir que tots els elements productors tinguin uns mateixes normes i unes mateixes tàctiques, que com arma de combat els donguin la màxima de eficàcia en la lluita. I un jorn veurem

Josep Comaposada

Un aniversari

El nostre venerable amic i company, en Josep Comaposada, va cumplir ahir 65 anys.

JUSTICIA SOCIAL ha de dir dos mots justos sobre aquest home el nom del qual honora la llista dels seus redactors. Per la gran estimació que professem al vell company i perquè sentim que és tan íntimament nostre, la seva madestia s'ens encomana i no podem dir tot el que el cor ens dicta.

Direm només això: en Comaposada, amb la seva llarga vida de lluitador, amb el seu talent i l'il·lustració filla de l'autodisciplina i del més elevat sacrifici, amb les proporcions i malgrat les proporcions que li haurà ofert el seu reconegut prestigi, es fa vell treballant del seu ofici, es fa vell fent sabates i afanyant diàriament el seu país i el dels seus.

No és cap miracle. El Comaposada és un antic socialista, un socialista de tota la vida i els bons socialistes són així: senzills, rectes, austers, fíels a la doctrina i als principis que exigeixen de llurs seguidors la simple i pura bondat. Hauran sentit a parlar d'homes d'altres terres, també vells, també socialistes conseqüents i lluitadors abnegats, aquells que es diuen Bernstein o Stauning, o Toelstra, o Turati, o sobre tot aquell eximí Pablo Iglesias el nom del qual s'agermana amb el del nostre Comaposada, del nostre mestre humil que de mica en mica va encabint-se en el regle dels venerables, treballant diligentment cada dia, content de romandre en la solitud i en l'oblid mentre l'ideal fa camí i triomfa, triomfa a tot arreu, fins en aquesta terra ingrata.

Bon dia i bon any per l'avi Coma, i que en pugui cumplir forces d'altres!

En Josep Roca i Roca és mort

Dilluns d'aquesta setmana deixà d'existir l'il·lustre periodista i vell republicà Josep Roca i Roca. Per la seva austeritat, la seva intel·ligència i el seu cor generós, la premsa diària ha retut un homenatge unànim a la noble figura del lluitador. L'acte del seu enterrament, constituït el matí del dimecres una ampla manifestació de dol. Fora del nostre camp, el seu esperit civil i el seu liberalisme raïat, el dugueren a esguardar a b la màxima simpatia el moviment socialista català, del qual es feu ressò més d'una volta amb amicals paraules en els diaris d'Amèrica que s'honoraven amb la seva corresponçal. La «Unió Socialista» i JUSTICIA SOCIAL es trobaren nombrosament representades en el sepeli. Rebin els familiars del bon amic, l'expressió sincera del nostre profund condol per la mort del ciutadà exemplar.

tots plegats, amb joia immensa com degut a l'esforç mancomunat de tots els sectors obreristes de la nostra terra, per la nostra Unitat de Principis, Unitat de Mètodes, i Unitat d'Acció, podem assolir les màximes conquestes.

Joan Franc.

Ecos i comentaris

Senyals de l'època.

Cal que ens fixem en uns quants fets que demostren fins a quin punt els sentiments democràtics d'un poble poden rebre els atacs de certa gent.

Devastació del bosc de Grasselet, un dels pasatges més bells de la montanya catalana.

Clausura de centres de cultura. Paralització en les obres de construcció d'escoles. Les escoles—segons sembla—són un perill per a l'igualtat. Tots ases.

Y ara, devastació material de la ciutat vella. Es veu que a Barcelona encara hi ha masses coses que s'aguanten. Les pedres venerables són pedres subversives.

I no acabarem de contar.

Etem salvats.

«l'Imparcial» de Madrid diu que els catalans som mal administradors i que per tant, necessitem qui ens ajudi i vetlli per nosaltres.

Les preocupacions de «El Imparcial» no cal dir que son altruistes i gaire-be paternals.

Sempre aquesta por de que perdem el cap perquè portem un duro a la butxaca.

Gracies, gracias, però no cal.

Els explotadors.

Ja hi tornem a ésser. Altra vegada els nostres pobres propietaris demanen que no es prorrogui el R. D. sobre lloguers, la vigència del qual acaba a primer de gener, amb l'objecte de que en endavant pugui fer del llogater el que els dongui la gana.

Els propietaris urbans demanen llibertat... llibertat de contractació, per augmentar els lloguers i deshauciar al veí que els faci mala cara. Els propietaris són bons i revelen una generositat espontània.

Es veu que encara és poca cosa, el que per una barraca amb el sostre foradat se n'hagin de pagar vint duros mensuals.

Els propietaris urbans, diuen que no pot continuar per més temps l'explotació de que son víctimes i que si això no s'acaba en faran una de sonada.

Preparèm les gables.

Fem memòria.

L'actor Diaz de Mendoza tracta de organitzar una campanya teatral a Barcelona.

Fa molt temps que aquest còmic no es deixava veure el nas per casa nostra. Pot ésser que si en Guimerà fos viu, aquesta campanya teatral que

ara es projecte hagués trobat dificultats.

Però en Guimerà es mort i cal aprofitar-se'n.

No obstant cal que tinguem ben present allò de «Fernando, María y toda la compañía» i de que devem a Guimerà un altre homenatge.

Mes revistes.

Al poeta Lopez Pló que es queixava de la poca estima de que era objecte la seva obra de «La Revista» ens el trobem ara de redactor a un altra publicació. «La Mà Trencada» es feta pels mateixos poetas escriptors de sempre i diuen les mateixes coses de sempre. Ja ho hem manifestat altres vegades, hi han masses revistes, perquè puguin aguantar-se. En Lopez Pló ho deu creure de manera diferent i es una verdadera llàstima.

Encara s'annuncien dues o tres publicacions més, una exclusivament pels poetas, els poetas de sempre, i l'altra pels prosistes que tots coneixem.

Als nostres homes de lletres, que amb prou feines si tenen una sola publicació que no passi engúries econòmiques, els hi ha donat per fer sortir un periòdic nou cada setmana.

D'aquesta manera aconsegueixen fer-se la lesca mutua amb una bona fe angelical i revelen allò que un instint editorial, com segurament no el trobariem en cap mes altra literatura del món.—M. V.

Encara el monument a Pi i Margall.

El monument a Pi i Margall en l'encreuament del Passatge de Gràcia amb la Gran-Via molesta al Sr. Garriga Nogués, banquer, als veïns pompeians, i als que tinguin d'anar amb auto a Pedralbes. El monument està encimbellat per un bust de República. I molesta!

Realment, doncs. Podríem extreure la cortesia i esperar-nos una mica a col·locar-lo.

El perill de la maçoneria.

El general Castelnuau ha publicat un Toix de documents extrets de la premsa maçònica, amb l'intenció de demostrar que la República francesa està sota l'oculta dictadura de la franco-maçoneria. La paciència, la mala fe en la falsificació, i en l'interpolació dels textos retraten desseguit la mà jesuïta que ha confeccionat el platet. Amb tot, qui podés sofrir semblant Dictadura!

Luigi Pirandello a Barcelona.

Dissabte passat arribà a Barcelona Luigi Pirandello, el formidable autor italià. El motiu de la seva vinguda és donar una conferència al Teatre Català Roma, la qual resenyarem.

No creiem que haguem d'informar als nostres lectors qui és Luigi Pirandello, el contista, el novel·lista, el comediògraf. És prou conegut i admirat arreu. Altrament, des de JUSTICIA SOCIAL n'em parlat altra vegada. En dir que és l'autor més modern que hi ha, l'home que reviu les obres més educatives, el que dona més força al contrast de caràcters, creiem dir-ho tot.

Luigi Pirandello, en arribar, ha fet unes manifestacions a un periodista que l'interviuà. En resum digué que no li plavia el teatre, però fa teatre perquè li va millor per a expressar les seves idees i dona més contrast als seus tipus. La seva gran vocació, afegí, és la pintura; ell pinta sempre que pot, pasatges, i admira a Cezanne i a Goya. La cosa que més li

desplau és viatjar, i precisament la seva vida d'home de teatre l'obliga a viatjar. De totes maneres li ha agradat molt conèixer Catalunya, perquè troba que el nostre paisatge, tan suau tan verd de prat, tan morat de muntanya li recorda molt la seva Sicília; no es pot imaginar que hi hagués un dos paisos tan semblants. Li interessaven altament el cinema, el qual encara no crea un art però està segur que ho serà. De política va dir, no era fàcil però que admira la força de Mussolini; ell no perteneix a cap partit ni es decanta per cap. La oratoria li desplaia. Diu que està cansat d'escriure, car ara no viu, només escriu. Parla de les seves futures obres; en té tres acabades i set pensades, totes de teatre. Escriu molt depressa i amb molta facilitat. encara que les obres semblin cerebrallistes; no pren mai cap nota, puix té molta memòria i les escenes i els personatges se'ls da una els té a la memòria com si estessin classificats en uns calaixets. No heu alcohol ni fuma havans, però si que li plauen molt les cigarretes, i sobretot les dones boniques.

Samuel Gompers

L'excecs d'original ens priva de comentar com caldrà en el número present el traspass del líder de l'obrisme nordamericà escalgut el dia 14 de l'actual. Ho tarem en una de les pròximes edicions.

Vària

El Plè del «Comitè Nacional» del partit socialista espanyol.

El Plè del «Comitè Nacional» del Partit Socialista espanyol ha posat de relleu la justesa del nostre plany amical davant l'indiscreció de barrejar el nom venerable d'en Pablo Iglesias en el plet relatiu a l'acceptació de càrrecs públics. En efecte, si bé no ha estat rectificad encara la que nosaltres—primers interessats en l'enfortiment i la dignificació del socialisme espanyol—considerem errada funesta i trascendental, s'ha mostrat molt dividit el criteri dels vocals, en forma que no fóra d'extranyar que el pròxim congrés ens dugues la cobejada sorpresa d'un franc canvi de front.

Per haver-se mostrat partidaris de la retirada dels afiliats al partit socialista espanyol de les anomenades corporacions públiques, avui intervingueren, coincidint amb el criteri dels companys de la «Unió Socialista», plau-nos de registrar en aquestes columnes els noms dels camarades següents del dit partit socialista:

Fernando de los Rios, de la «Comisión Ejecutiva»,
Isidoro Achón, delegat d'Aragó,
Francisco Azorin, delegat d'Andalusia occidental,
José Molina, delegat d'Andalusia oriental, i
Juan de los Toyos, delegat de Basconia. Total: cinc vots.

Els vots contraris, es a dir, dels partidaris a conservar diputacions i regidories, s'elevaren a catorze, figurant entre ells el del company Largo Caballero i el de tots els vocals del Comitè que ocupen càrrecs oficials de caràcter governatiu.

Mostrant tots els presents un esperit de tolerància, més que ample, amplíssim, fou aprovada per unanimitat la conducta de l'Executiva. Deu nos en guard d'un ja està fet! Altrament, els companys que estan en desacord amb el criteri de l'Executiva, no tracten d'esclindir el partit socialista espanyol, sinó d'enfortir-lo de la millor manera: augmentant el seu prestigi moral. Tant debé la seva veu assenyada pugui imposar-se aviat!

De la ressenya del nostre col·lega «El Socialista», d'on treiem aquestes dades, ens interessa transcriure el següent paràgraf:

«Cabello llamò la atenció acerca del doble juego, suelo y poli-

grosu, a que se entregan algunas señores que pasan por amigas del Partido y que, no obstante, están en relación con nuestros enemigos para procurar nuestro descredito, sin conseguirlo, porque el país y la clase trabajadora nos hacen a todos la justicia debida.»

Molt ens plauria que el company Remigio Cabello tingués el civisme de fer públics els noms abominables d'aquestes males persones, per a contribuir en la modesta mesura de les forces, a que es faci a cada ú la justícia deguda. Té raó el company: Cal jugar net!

El cas d'en Vidal i Guardiola.

Tenim entès que abandona el seu càrrec el cap de la secció d'Hlsenda de l'Ajuntament de Barcelona, Sr. Vidal i Guardiola. No es tracta de cap company nostre però, justament per això, davant l'engrosament del senyor de la «Cámara de la Propietat Urbana» i del «Foment del Treball Nacional»—compartit per estranyes raons per alguns individus anomenats esquerrans, entre els quals pot haver-s'hi sumat inconscientment algun home de bona fe—volem que consti el nostre respecte per l'obra de conjunt realitzada pel Sr. Vidal i Guardiola, tarada, naturalment, pel caràcter burges que sempre ha tingut la corporació degut a l'abandó dels obrers, i el nostre sentiment per la pèrdua d'una de les primeres capacitats, sinó la més alta, soferta per les oficines municipals de la nostra ciutat.

En tenir prou de conèixer qui són els qui avui salten i ballen de goig, per a saber que nosaltres no havem de fer-los el caldet gras.

El nostre elevat concepte de la cosa pública, ens impideix, altrament, compartir aquest odi al fisc que mostren certs esperits primaris. Sabem fer la distinció que cal entre l'obra condemnable o meritòria, del financer i les injustícies i impureses de la posta en pràctica i les extralimitacions, abusos i atropells de les agències arrendatàries. La campanya que s'ha fet aquí contra l'escència de l'«Impost d'Inquilinat»—i no contra les absurditats que en la seva aplicació s'hagin pogut cometre—ha estat una de les majors ignominies i una de les mostres més paleses de l'inconsciència de la generalitat dels ciutadans barcelonins.

Tots clamem per una ciutat higiènica, ben il·luminada, i amb tots els serveis públics de caràcter material i espiritual organitzats sense tara ni deficiència, però, en canvi, ningú no

voldria contribuir-hi ni poc ni molt. I bé, si amb la present organització social les finances municipals són indispensables, nosaltres combatrem a tothora l'injustícia de les tributacions indirectes i veurem amb simpatia tot el que es faci per a cubrir els pressupostos de les corporacions públiques amb impostos directes, esperant i hora que l'intervenció dels obrers en el govern municipal pugui imposar una política financera francament socialitzadora. L'únic punt de vista racional dels treballadors s'ha manifestat d'una faisc tan clara arreu del món, que nos cap a la barretina que cap home del poble pugui parlar a la balabà d'aquestes coses. Anar contra els impostos directes vol dir, simplement, demanar la reposició del monstruós impost de consums, amb el qual els ciutadans contribueixen al sosteniment de les despeses públiques en la proporció del que—per les elementals exigències de la vida—es veuen forçats a consumir, en lloc de tributar per la mesura del que els sobra. És ara d'una pobresa mental desesperadora volguer culpar al funcionari que ha sànejat científicament l'hisenda municipal barcelonina, del mal us que uns polítics ignorants o ladres—que de tot hi ha hagut—hagin fet dels cabals de la ciutat.

De totes maneres, comprenem perfectament que per a determinades gestions municipals, l'ull vigilant d'un tècnic tan perspicaç com el senyor Vidal i Guardiola té d'ésser una nosa terrible. Rès de tècnics! No fora millor un cenacle de croupiers?

Jemand

LA FINESTRA OBERTA

LUIGI PIRANDELLO

Una de les coses que més molesten a l'home en plena gestió és el sentir-se butar el clatell per l'airet gairebé imperceptible d'una finestra oberta. En mig del confort del seu interior, aquell petit bui burleta li porta totes les incomoditats i el risc de l'intempèrie. Aquesta missió d'esgarria-cries, és la que ens proposem, modestament, realitzar des d'aquesta secció que avui encetem. La burgesia, està en plena digestió. El gran tiberi del segle XIX i els postres succulents de la gran guerra, encara giravolten—meitat plaer meitat engúnia—pel seu estó-

mac dilatat. Només li mancava rebre, de tant en tant, l'esgarrixada d'aquest aïret del socialisme que li fa posar pell de gallina, per acabar-la de fer posar nerviosa! Ja no pot sortir al carrer. Veiam si ni a casa seva podrà estar tranquila?

Obrim la finestra. Luigi Pirandello ha sigut durant uns quants dies hoste de Barcelona. Gran comediógraf. No fa gaire temps que vàrem llegir en una publicació italiana unes declaracions del senyor Pirandello obertament simpatitzants amb el feixisme. Ningú ens ha garantit l'autenticitat de aquelles declaracions; però, aquests dies, en una intervü amb un periodista barceloní, el senyor Pirandello ha confessat que el molesta viatjar i li agrada molt estar a casa. Ja recorda, ja recorda...

Però el senyor Pirandello, burges o aburgesat, és, com hem dit, un gran escriptor i un bon comediógraf. Ésser «bo» en alguna tècnica de l'esperit ja és, fatalment, una condició anti-burgesa. La força de les coses treballa pel socialisme. Això ja ho confessem—mal que els requi fins els burgesosintel·ligents. Per això tothom o tota cosa que determini una perfecció, sigui en l'ordre que sigui, treballa pel socialisme.

Les renovacions aportades pel senyor Pirandello a l'art de la comèdia són francament revolucionàries. Això encara que li sapiga greu. I es comprèn que ell, per fer-ho bé, no ho pot fer d'altra manera.

En els cenacles burgesos, les seves obres fan rodar el cap dels espectadors de mala manera. I, en el temps que correm, fer rodar el cap és una cosa interessantíssima. Quan una cosa s'aguantava inestable i es fa rodar, sempre hi ha el telic perill de que en aturar-se es quedi més ben posada.

Desensopir, remoure. La setmana passada s'ha remogut el projecte de transformació de l'acròpolis barcelonina en una plaça. El tema ha apassionat. La catedral ha donat el més sòlit argument en contra: la catedral sense els edificis que l'envolten i la ponderen, quedaria esquifida. Un cèlebre arquitecte, persona sensata i de bons costums, en l'obstinació de resoldre aquesta dificultat, va exclamar en un moment d'inge-

nuitat professional: «I si tiràvem la catedral a terra?»

Fou el llampec del pecat, del qual immediatament va penedir-se. Però ja s'havia escapat la paraula; i el que era pitjor: la paraula i la idea. La perfecció tècnica l'havia portat a ésser, sols fos per un instant, anti-clerical. La força de les coses treballa pel socialisme.

Aïret

«En Pau Rodón i Amigó i la seva obra»

Encara que una mica tard—molts cops l'excés d'original i la manca d'espai no ens deixen parlar amb l'oportunitat que voldríem—no volem deixar de consignar l'obra del professor badaloní Pau Rodón i Amigó ni el fullet d'homenatge que els seus alumnes li han dedicat amb motiu del dissetè aniversari de la fundació de l'Escola de Teixits de Teixits de la veïna ciutat.

El dit fullet, fet amb una discreció admirable i rara, porta per títol el títol que encapçada aquest solet, i amb una modestia excessiva, els alumnes retallen d'altri el que fa referència a Pau Rodón.

L'Escola de Teixits de Badalona fou inaugurada el dia 16 d'octubre de 1907, essent agraçada a l'Escola Municipal d'Arts i Oficis pel mes d'octubre de 1915, al cap de cop d'inaugurada aquesta Escola del Municipi.

La tasca de l'Escola de Teixits és prou coneguda per a que l'haguem de repetir. Poques Escoles tenen un pla d'estudis tan perfecte i més poques encara han assolit fer una obra tan positiva i meritòria com ella.

L'Escola de Teixits fou fundada pel professor i dibuixant Pau Rodón i Amigó, el qual la dirigeix des d'allavors. En Pau Rodón ha estat no solament el guia i l'ànima de l'Escola, ell hi ha posat tot el seu esperit i és per això que l'Escola de Teixits de Badalona és de les millors.

Pau Rodón i Amigó és també un excel·lent professor, i en sortir de les seves ensenyances tots els deixebles diuen amb quin mestratge sap ensenyar-los. Ells és qui ha implantat la teoria pràctica del teixit.

No volem acabar aquestes

ratlles sense parlar d'En Rodón fora de l'Escola, a fi de completar la seva sumariíssima biografia. Ha exercit els següents càrrecs, a més a més de director-fundador i professor de l'Escola de Teixits, professor a la Colònia Güell, de 1894 a 1896; a la Unió Industrial de Barcelona, de 1910 a 1917; al Foment del Treball Nacional, de 1912 a 1914; a la Casa Provincial de Caritat, de 1913 a 1915; al Centre de Dependents de Tarrassa, de 1915 a 1921. En 1920 fou nomenat interinament professor de l'Escola del Treball, de la Universitat Nova, i en 1922, en virtut de concurs, fou professor de fet, càrrec que ha ocupat fins que en fou destituït junt amb els altres professors amb motiu del cèlebre cas Dwelshauvers.

Actualment ocupa importants llocs a les fàbriques dels senyors Güell i C.ª i dels senyors L.ª Sedó, S. en C.

Les obres de Pau Rodón i Amigó són: «Tractat elemental de composició de lligaments»; «Breus apunts de lligons de teoria de teixits»; «Nuevas orientaciones en la enseñanza textil»; «Curso elemental de teoría del tejido»; «L'ensenyança professional en les poblacions industrials»; «Procedimiento práctico para la escritura de los ligamientos del tejido»; «Esquemas ornamentales»; «Teoría práctica del tejido a lligons»; «Teoría del urdidor de "bota"»; «La enseñanza práctica de la teoría de tejidos»; «Draps de llana»; «Breus apunts de la teoria del tissatge»; «Pequeño manual del tejedor a mano»; «Breus apunts de la teoria de teixits a lligons»; «Teoría del colorido de los hilos en el tejido»; «Breus apunts de teoría de teixits a la Jacquard»; «Panas de algodón a dos o más colores».

Cal lloar l'obra d'En Pau Rodón i Amigó, majorment estant gairebé tota ella dedicada a l'ensenyança obrera i, sobretot, per haver fundat una excel·lentíssima Escola obrera com és l'Escola de Teixits de Badalona.

La independència de la nació com a nació afavoreix en gran manera l'obra del Socialisme Internacionalista

JEAN JAURÈS

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL

20 de desembre 1924

EN EL TREN

per GUY DE MAUPASSANT

El sol s'anava a amagar darrera la serrallada, damunt de la qual s'alçava titànica el Puy de Dôme, i l'ombra de les muntanyes invadia la profunda Vall de Royat.

Algunes persones deambulaven pels jardins entorn del quisc dels músics. Altres, encara s'estaven sentades, fent tertúlia, a desgrat de que la tarda ja anava refrescant.

En un dels grups es discutia animadament una important qüestió i que preocupava molt a la senyora Sarcagne, la senyora Vaulacelles i la senyora Bridoire. S'acostaven les vacances i calia treure els nens dels col·legis de Jesuïtes i Dominics on s'educaven.

I no entrant en els càlculs d'aquelles mares l'agafar el tren per a anar a cercar, cavilaven sobre les dificultats d'una missió tan delicada, no sabent a qui confiar-la.

Era els finals de juliol i París gairebé ja estava despoblada. No fóra fàcil trobar un missatger que les inspirés tota la confiança que volien.

Augmentava les seves temors un succés indecorós que pocs dies abans havia motivat un escàndol al ferrocarril; i la senyora Sarcagne, la senyora Vaulacelles i la senyora Bridoire, arribaren a suposar que totes les maturranges de la capital es passaven la vida als ràpids, entre aquella estació d'estiu de París. Altrament, un periòdic tan ben informat com el «Gil Blas»—i això ho feia notar el senyor Bridoire—notificava la presència a Vichy, a Mont-Doré i a la Bourboule, de totes les horitzontals conegudes i per conèixer. Per a que es trobessin en aquests llocs, calia que hi haguessin anat en tren: i en tren segurament se'n entornarien. Es més, irien i tornarien a totes hores. En resultat, els trens estaven plens de dones galants. I aquelles pobres mames de col·legials es queixaven amargament de que no es prohibís viatjar en

carril a les impures, si més no en certes èpoques.

Rogell de Sarcagne tenia quinze anys, Gontrà de Vaulacelles tretze i Gastó de Bridoire onze. Com exposar-los a que es topeixin amb una perduda, o amb dues, passant algunes hores en contacte amb elles, en el mateix departament d'un vagó, i assabentant-se de les abominacions que dirien els seus acompanyants, perquè indubtablement no irien soles!

El perill agafava proporcions aclaparadores, quan va esclaurir la senyora Martinsec, la qual es parà a saludar-les. Elles li notificaren les seves angoixes.

—No n'hi ha per plànyers tant, digué.—L'educació del meu Rodón no es ressentirà gran cosa per separar-se un parell de dies del seu preceptor. El Pare pot anar a cercar aquesta malnada.

I quedà acordat que en finals de la setmana entrant el Pare Lecuir, capellà jove i de força cultura, preceptor de Rodolf de Martinsec, faria el viatge a París per a endur-se'n els tres col·legials.

El senyor capellà es posà en marxa divendres. Diumenge al matí, després de recollir als seus col·legis de París els tres marrecs, estaven en l'estació per a tornar amb l'express de les vuit, nou ràpid especial posat feia pocs dies a demanda dels banyistes.

Anava i venia d'un cap a l'altra del moll, seguit dels tres col·legials, buscant un departament, si no buit del tot, al menys ocupat per senyors d'altre respectable, desitjós d'atendre totes les advertències que l'hi havien recomanat les tres senyores.

Va veure una parella de nobles ancians—ella amb tot el cap blanc, ell ostentant les insignies de la Legió d'Honor—, acomiadant-se d'una senyora ja instal·lada. Tot feia pensar que eren persones molt distingides.

«Ja tinc el que volia», pensà el capellà; i amb els tres nois es ficà en aquell departament.

La noble vella deia:
—Cuidat, cuidat molt.
La viatgera contestava:
—Sí, mamà i no't preocupis.
—Tot seguit que sentia alguns senyals, avisa el metge.

—Sí, si, mamà
—Aya, adéu, filla meva.
Es besaren una pila de vegades; la jove digué:
—Adéu, mamà.

Un empleat tencà la porteta i el tren marxà.

No havia entrat cap altre viatger, el sacerdot, satisfet, començà a fer preguntes per a conèixer el caràcter i l'intel·ligència dels tres col·legials, els quals serien durant les vacances els seus alumnes, segons havia disposat la senyora Martinsec en obsequi a ses amigues.

Roger de Lorcagne, el més gran de tots tres, era un minyonet epigat, prim, quasi desarticulat, d'aquells que fan la creixença d'un cap, parlava lentament i amb ingenuïtat. Gontrà de Vaulacelles, al revés, havia plantat: era pesant, grasós, fornit, tossut, dolent i un fumeta que es burllava de tothom; tenia ocurrencies encertades, impròpies de la seva edat, i rèpliques de doble sentit que preocupaven als seus pares. El més petit, Gastó de Bridoire, no era ni alt ni baix, ni fort ni fluix, ni bonic ni lleig, ni bó ni dolent; era un animalet semblant en tot al seu pare.

El capellà, que era un home recte i molt complidor del deure, començà la seva paraula va ésser interrompuda per un profund suspir escapat de la viatgera. El sacerdot la mirà bondadosament; la senyora estava immòvil, testa, amb els ulls molt oberts i les galtes un poc pallides. El sacerdot es tornà a ocupar dels seus futurs deixebles.

El tren avançava a tota màquina, travessava sembrats i boscos, passava ponts i foradades, i amb la seva tripletació violent commovia tot el rosari de vagons plens de persones.

De sobte, la senyora llençà un crit agut i llarguissim, un crit de dolor.
—Es troba indisposada, senyora?
Ella volgué dissimular:
—No; no és res, senyor; no és res... Una mica de dolor... Ja em passarà... No estic molt bona... i el moviment del tren em cansa...
El seu rostre era desencaixat. El sacerdot insistí, essent refusats els seus oferiments. Tornà a dirigir-se als col·legials.

Passaven les hores. El tres s'aturava de tant en tant, tornant a prosseguir la seva marxa.

La senyora, al seu recó, semblava que dormia, quieta, desmanegada. Ja era més de mitja tarda i no havia tastat res de vianda. El sacerdot pensava: «Es deu trobar malament».

Mancaven dues hores per a arribar a Clermont-Ferrant, quan la viatgera començà sobtadament a gemegar, s'escorria del seient, aguantant-se només damunt la rigidesa dels braços, els ulls perduts, les faccions crispades, repetint: «Oh! Déu meu! Déu meu!»

El sacerdot s'hi acostà:
—Senyora... senyora... senyora... què li passa?
—Me temo... Ah!... Me temo que... donaré a llum...

I no podent-se refrenar, ja, llençava terribles crits, que aviat esdevinueren una clamor interminable, desconsolada, que semblava que li havia d'arrencar la gargamella; una clamor aguda, espantosa, la tonalitat sinistre de la qual mostrava les angoixes de la seva ànima i la tortura del seu cos.

El pobre capellà, aturid, confús, estava dret davant de la senyora no sabent que cosa fer ni què cosa dir; estava vermell fins als cabells. I els tres col·legials, mig encuriolats, mig espantats, contemplaven l'escena. De cop i volta, la senyora es retorçà, aixecant els braços, i les cadenes i el ventre se li agitaren en un estrany sacsejament, una convulsió que s'apoderà de tot el seu cos.

El sacerdot, angoixat, tement que la pobre senyora no morís per manca d'auxili, a desgrat de la seva ingenuïtat completa per a tals casos, s'oferí resoltament a servir-la. I encarrant-se als tres xicots, digué:
—Mirin per les finestretes; contemplin el paisatge fins que jo els avisi. El que giri la cara sense el meu consentiment, copiarà mil cops una frase de Virgili.

Baixà els tres vidres, i quan els tres caps miraven a fora, baixà fins als tres colls les cortinetes blaves, mentre afegia:
—Al que faci el més petit moviment, no el portaré a cap excursió de les moltes que projecto per a divertir

les seves vacances. I tinguin present que amb mi no hi valen penediments. Mai no perdono.

S'arremangà, i s'acostà de nou a la viatgera.

Sotobres o planys, mai no acabaven. El sacerdot, sofocat, arborat l'assistència, l'exhortava, la reconfortava, mirant sovint de reüll els seus futurs deixebles, els quals es movien impacients, molt preocupats per les funcions misterioses que el seu nou preceptor exercia.

—Senyor Vaulacelles: copiarà vint vegades, conjugat, el verb *desobedir*—criava el capellà.
—Senyor Bridoire: durant un mes no menjarà postres.

De sobte cessaren els planys i sotobres de la viatgera, i tot seguit s'oí un *guà-guà* insistint i sobresaltat, en protesta inútil de les criatures que venen a la vida. Els tres col·legials, no podent-se aguantar més, tombaren el cap.

El capellà tenia als braços un nadó, i s'el mirava estranyat, mostrant-se alhora joïós i desolat, amb gana de riure i de plorar; estava tan emocionat que semblava que hagués perdut el seny. En el to que hauria emprat si anunciés als seus deixebles una trascendental notícia, exclamà: «Es nen!»

I després d'un silenci, llururant-se a la seva habitual verbositat, començà a disposar:

—Senyor Sarcagne, portin l'ampolla d'aigua que hem deixat a la xarxa. Bé. Destil·la-la de seguida. Molt bé. Tirin unes gotes a la mà; només unes gotes. Perfectament.

I humitejant el cap del nadó, resal·l: —Jo et batejo, en nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant. Amén.

El tren acabava d'arribar a Clermont. La senyora Bridorés, que s'esperava al moll, s'acostà al vagó, i el sacerdot, ja ben boig, li presentà amb els braços estesos aquella larva humana, i el fruit acabat d'abastar, i murmurà:
—Una senyora que vé amb nosaltres, pel camí ens ha donat aquesta sorpresa.

Suat de front, esperrucat, el col desbordat, la sotana bruta, amb l'al pecte d'un home que acabava de recollir la criatura en un difícil avenc, s'afanyà a dir amb insistència:

—No han vist res, res, res; li pugó assegurar. No els treia el ull del damunt i els havia ordenat que contemplessin el paisatge des de la finestra. No han vist res, res; n'estic segur.

Sortiren quatre nens del vagó en poques hores abans només li entraren els tres que anà a cercar el sacerdot, mentre la senyora Sarcagne, la senyora Vaulacelles i la senyora Bridoire es miraven sorpreses no sabent què dir ni quina actitud adoptar davant d'aquell desastre que el envoltava callava l'esperit.

A la nit, per a celebrar l'arribada dels col·legials, les tres famílies soparen juntes. La conversa era molt llanguida; paros, mares i ànec els fills semblaven preocupats.

Gastó de Bridoire feu de sobte aquesta pregunta: —Digueu, mamà, don ha tret aquell nen el senyor capellà?

La mare, no sabent què respondre, digué: —Menja i no facis preguntes; a taula no es pregunta res.

Gastó callà uns instantis, però insistí: —En el cotxe, només hi havia una senyora amb mal de ventre que es queixava molt. La senyora no portava cap nen. Són jocs de mans, com els d'aquells prestigistadors que treuen una peixera amb peixos d'un mocador on no hi havia res. El senyor capellà també sap fer jocs de mans.

—Calla i no et preocupis amb el que no entens. Els nens els envia Déu.

—Però aquell nen, per on es fica al cotxe, per una finestreta?

La senyora Bridoire s'intranquilitzava: —Ja saps com venen els nens al món. Se'ls troba sota un bolet.

—Però, mamà, si als cotxes del ferrocarril no n'hi ha de bolets.

Llavors Gontrà de Vauacelles, veu somriera maliciosament, digué: —Es clar que hi havia un bolet. Però només l'ha vist el senyor capellà.

R. T., trad.

Pel número pròxim

- Reformisme i revolució per Cot de Reddis
- La llibertat de contractació per J. Comaposada
- Els extremes contra Herriot per Rafael Ramis
- Cròniques valencianes per Artur Perucho
- Noves orientacions per Joan Franc
- Què és de vida o mort per Miquel Vilaginé
- La noia per Alexandre Kuprin
- 1 article i treball de Serra i Moret, Campalans, Roure i Torrent C. Domènec i altres.

Obrers del camp! Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR

PORTAVEU DE LA «UNIO DE RASABARES DE CATALUNYA»

Es publica cada dissabte. 15 Cts.

Redacció i Administració: Carders, 12, 1. BARCELONA

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya; Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA

Suscripció anual: 4 ptes.

Redacció i Administració: Aurora, 11 bis. - Ciutat

Treballador!

Signes dignes de la teva condició humana

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'aveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Primeres Notions d'Economia Política

CHARLES GIDE

Versió castellana de J. Cardó

Preu: 1'50 Ptes.

Avant-projecte d'una Llei de Cooperatives

J. SALAS ANTON

Preu: 0'15 Ptes.

Publicacions de Propaganda de Acció Cooperatista

Encàrrecs: Aurora, 11 bis.

Als nostres corresponents

Fem present als nostres corresponents que les liquidacions deuen practicar-les cada fi de mes. Als negligents que no ho efectuen els girarem, carregant-los una pesseta per les despeses.

No admetem retorns de paper. Per això factorem els exemplars a 10 cts.

Noves i documents

ESTONIA. — La revolució comunista.

El dia 1.er de desembre grups de comunistes armats de rifles i bombes de mà varen atacar a les cinc de la matinada diversos edificis públics de Reval particularment el ministeri de Guerra, el Parlament, la Central de Correus i Telègrafs i la principal estació de ferrocarril de la ciutat de la qual varen apoderar-se i varen retenir per espai de dugues hores. El ministre de Comunicacions, M. Kark, en persona va anar amb forces de policia i tropa a rescatar l'estació essent mort pels revoltats.

Els revolucionaris sumaven en total uns dos cents, la meitat dels quals eren russos o estonians repatriats de Rússia feia poc. Entre'ls morts en la lluita hi havia un empleat a l'embaixada russa de Reval. També hi havia l'exdiputat comunista estonià Semmerling. Sembla comprovat que la revolució fou organitzada a Rússia entre'ls elements adscrits a la Tercera Internacional a la qual es diu si li ha costat aquesta temptativa 40 milions de marks. El que és veritat que en poder d'algunes de les víctimes varen trobar-se considerables quantitats de moneda de diferents països.

Un dels primers intents dels revolucionaris fou el d'alliberar als camarades llurs poc ha condemnats per sedició, segons deu recordar el lector, però a tot arreu varen tocar amb l'energica defensa de la tropa i la policia que va mostrar estricta fidelitat a les institucions. Des d'aquell dia s'han produït encara petites escaramuques amb motiu d'arrestaments o altres mesures de policia, però la revolució està completament dominada i tot resta en pau a hores d'ara en la petita Estònia.

Sense el contar de morts ocasionats per la brega, dinou dels quals són de les forces regulars, el resultat de la revolució comunista es la repressió dura i despiadada. S'han practicat mes de 100 detencions, el dia 3 varen ésser afusellats 12 comunistes i el dia 6, 17 d'altres. Dos oficials d'aeronautica que varen restar inactius durant la lluita, foren també jutjats en consell de guerra, condemnats a mort i afusellats desseguit. La repressió és dura i la reacció anticomunista apar ésser molt viva en aquests moments, o almenys ho diuen les informacions oficials. No coneixem altre resultat pràctic de la revolució comunista estoniana i ens dol sincerament el sacrifici estèril d'hommes abnegats i valerosos.

No cal dir que la revolució estoniana ha repercutit en quant a conseqüències repressives als altres països bàltics. Finlàndia persegueix durament el comunisme ja fa una temporada i Lituània s'ha desvetllat ara fent grans agafades de comunistes i suprimint tots llurs mitjans de propaganda. Prava deia que'l 2 de desembre trobaria a Riga i a Reval nous governs constituïts amb comissaris del poble, però el cop debia ésser mal calculat que hagi fracassat tant sensiblement.

FRANÇA. — Acusació a un ministre.

El diputat socialista Joan Felix, en la sessió de la Cambra de 28 del mes passat, va demanar la constitució de un comitè d'enquesta per a depurar la conducta del ministre de Comerç i Indústria, M. Raynaldy, el qual en l'anterior legislatura formava part de la majoria del Bloc Nacional i era director del periòdic titulat *Courrier Republicain* i va rebre de la cèlebre *Union des Intérêts Economiques* un xec per import de deu mil francs per despeses electorals a favor de la politica del Bloc. M. Raynaldy va declarar la veritat del fet i va confirmar les acusacions donant, però, explicacions satisfactories respecte al seu canvi d'opinió les quals foren corroborades pel cap del Govern, M. Herriot. Tan aquest com M. Raynaldy varen acollir amb simpatia la constitució de una comissió d'enquesta i la proposta de M. Felix fou aprovada per unanimitat. El comitè no es limitarà a establir les possibles responsabilitats del Ministre de Comerç si no que Inquirirà l'origen dels fons electorals gastats per l'*Union des Intérêts Economiques* en la propaganda del Bloc Nacional que sostenia el Govern que presidia M. Poincaré.

Sadoul al Tribunal.

Jacques Sadoul, excapità de l'exèrcit, que en 1917 fou enviat a Rússia amb una missió diplomàtica que presidia M. Albert Thomas i que va passar-se a les files bolxevistes, fou condemnat en rebèl·lia per desertió i altres mancaments, a la pena capital en 9 de novembre de 1919. A Rússia va desempenyar diferents càrrecs d'importància, entre altres, el de Comissari del Poble pels afers d'Ukraina.

Fou requerit per a tornar a França sense que atengués les ordres rebudes i are, amb un passaport fals, va penetrar a França el mateix dia de l'arribada del nou embaixador dels Soviets, Krassin. La policia va detenir-lo l'endemà mateix, en eixir d'una casa de la Rue Joffroy on s'estatjava i el dia 7 d'aquest mes fou conduït a Orleans per a ésser novament sotmès a consell de guerra d'acord amb l'article 180 del codic de justicia militar davant del qual Sadoul confia provar la seva innocència.

Amb motiu de la detenció de Sadoul, el diputat comunista Berthon va interpelar el Govern, el qual va obtenir una votació de confiança de 530 vots contra 29. Sembla, però, que la tessi dels diputats socialistes Blum i Renaudet serà la que prevaldrà en aquest cas i és la que havent-se presentat Sadoul abans d'ésser definitivament promulgada l'amnistia, li correspon ésser amnistiat suposant que el tribunal el condemni, per desobediència, car, tal com sostingué Berthon, no pot condemnar-se a Sadoul per el delictes d'intel·ligència amb l'enemic sense provar que Rússia era enemiga de França cosa que no ha tingut estat oficial.

El cas Sadoul, la gran manifestació comunista de 4 de desembre amb motiu de l'arribada de Krassin i la fracassada manifestació comunista de Saint Lazare del dia 12, fan que París hagi experimentat una sensació de pauc que s'ha traduït amb una acció repressiva per part del govern la qual però, suposem que no tindrà conseqüències greus.

AUSTRIA. — Una condemna.

Charles Jaworek, l'autor de l'atemptat contra el canceller, Monsenyor Seipel, perpetrat en primer de juny darrer i que va ocasionar a aquest dugues ferides greus, va compareixer davant del tribunal el dia primer de desembre. L'excanciller que va haver de compareixer com a testimoni i víctima va declarar que no recordava prou be els fets i que en opinió seva calia absoldre al processat. Aquest, comogut per aquesta prova de benignitat, va agenollar-se als peus del prelat demanat-li perdó causant la consegüent admiració a la Sala la qual no poguent desconsiar l'agraïent de premeditació, va haver de pronunciar condemna sentenciant a Jaworek a tres anys i mig de reclusió amb abonament de la presó preventiva i suferia.

GRAN BRETAGNYA. — Denuncia de un tractat.

El nou ministre d'Afers estrangers, Mr. Austen Chamberlain, va comunicar en 21 de novembre al Govern dels Soviets que el Govern de la Gran Bretanya havia decidit no recomenar al Parlament la ratificació del Tractat concertat entre ambdós països i que fou signat en 8 d'agost darrer. L'agen dels soviets a Londres, Rakolsky, ha contestat per encàrrec del Govern rus amb una nota breu i digna aquest exabrupte del Govern conservador britànic. A Rússia es confia que si les negociacions per a establir un tractat amb França arriben a assolir èxit serà probable que puguin rependre's les negociacions amb el Govern britànic per tal de concertar un tractat que si no pot ésser tan favorable com el convingut amb el Govern laborista asseguri almenys la represa de relacions comercials amb l'imperi britànic.

Igualment ha contestat l'encarregat rus la nota sobre la famosa carta de Zinovieff demostrant la falsetat de aquest document. Idèntica declaració han fet els delegats del *Labour Party* que han anat a Rússia en viatge d'estudi i que portaven l'encàrrec d'investigar la veritat d'aquest assumpte. En telegrama signat pels set delegats que són A. A. Purcell (president del Comitè), F. Bramley (secretari), A. Findlay, Herbert Smith, J. Bromley, Ben Tillett i J. Turner, expressen que les oficines de la Internacional Roja els hi han donat tota mena de facilitats per tal de comprovar la veritat i que han adquirit la ferma convicció de que la suposada lletra de Zinovieff era apòcrifa. Sembla que els russos han atès esplèndidament als delegats britànics els quals pensen retornar a llur país pels voltants de Nadal.

EGIPTE. — El conflicte amb Gran Bretanya.

La tivantor produïda per l'assassinat de Sir Stack ha minvat considerablement havent-se arribat a termes d'acord que poden resumir-se així: subjecció a les estipulacions de la Declaració britànica de 28 de febrer de 1922 particularment en quant fa referència als privilegis atorgats als consellers britànics de finances i administració de justicia cosa que havia norat sistemàticament el Govern de

Zaghul Patxà. Així Gran Bretanya intervé directament en totes les matèries de caràcter administratiu o judicial que afecten als estrangers deixant níticament a la llibre jurisdicció de l'administració egípcia les matèries que es relacionen exclusivament amb els ciutadans d'aquell país.

Gran Bretanya ha suprimit totes les mesures de rigor preses i accepta que el nomenament de Sirdar o cap de l'exèrcit recaigui en un súbdit egípc. Queden però emprisonats diferents membres del Parlament i figures prominents del nacionalisme egípc. Això ha motivat que els elements partidaris de Zaghul Patxà hagin presentat al rei Puaad una petició signada per 110 diputats demanant la convocatòria del Parlament a l'objecte de discutir la situació dels perseguits i escatir els termes d'acord amb la Gran Bretanya. El nou govern, però, no ha acceptat la petició ni vol disoldre el Parlament cosa que també plauria als zaghulistes.

La llista del nou Govern és com segueix: Presidència, Interior Afers estrangers, Ahmed Patxà Ziwar; Educació i Interinament, Justicia, Ahmed Bey Khashaba; Treballs públics, Osmán Patxà Moharram; Agricultura, Mohamed Sadey Abu Patxà Ali; Fundacions ptes, Mohamed Patxà Sidky; Finances, Yussof Patxà Cattaul; Comunicacions, Nakhla Bey el Motel; i Guerra, Mohamed Sadik Patxà Yehya. Aquest ministeri que s'ha ajuntat a gairebé a totes les exigències britàniques no compta amb majoria en el Parlament i molt menys amb l'apoi de l'opinió pública del país.

POLITICA ESTRANJERA

Egipte i Anglaterra

Els darrers esdeveniments de l'Egipte posen altra volta davant dels nostres ulls el problema colonial d'Anglaterra, sempre latent i sempre disposat a manifestar-se.

Ara ha estat l'Egipte enigmàtic, com ahir fou l'India, el poble que ha desvetllat la consciència anglesa, advertint-li el perill. Després de l'assassinat d'una alta autoritat d'ocupació britànica, han vingut les petites revoltes de tropa indígena i els avalots dels estudiants. Es de suposar, però, que ja seran esmortuïdes les darreres violències i l'«ordre»—l'ordre de sempre—tornarà a dominar i a covar nous desordres.

En efecte, no sembla aquesta la hora més propicia a una revolució nacional de l'antic regne dels faraons llegendaris i més o menys momificats. La especial i al nostre entendre negativa psicologia dels pobles orientals fa que's prenguin sempre les seves reivindicacions nacionals amb un misticisme quasi-religiós, considerant-se als capdills visibles de tot moviment com apòstols abans que soldats. Aquest sentiment místic—fortament desenrotllat—ha fet néixer la teoria de la «no violència», per Ghandí a la India, i ha deturat sempre al poble davant de tota violent rebel·lió. L'apreciació d'aquest fet feia observar a un bon amic meu d'una manera general la impossibilitat de triomf dels moviments simplement independentistes. Cal reconèixer la poca força d'aquest argument, que no és aplicable a altres bandes, tenint en compte les marcades diferències psicològiques dels pobles sotmesos, però cal també veure que un altre Ideal que s'ajunti al d'independència nacional—l'Ideal religiós (equivocat o no) de la Irlanda catòlica; o l'Ideal social en altres llocs—dóna una major força i comprensió a aquest Ideal i sentiment; portant-li també una base sòlida que altremament no tindria. D'aquesta forma, en lloc d'apoiar-se en raons històriques, es té un programa basat en el futur.

Hi ha una diferència, però, entre els problemes nacionals de les minories o preses a Europa, i els de les nacions no europees sotmeses a un protectorat o a un règim francament colonial. Mentres en certs casos l'estat opressor no porta ni pot portar quasi bé mai cap millora al territori sotmès a la seva dominació, Anglaterra i França—per citar tan sols les dugues metrópolis més intensa i sàviament colonitzadores—porten sempre *civilització material* a aquests territoris. I el que una qualsevol de les dites nacions, abandonada a ses pròpies forces, no hauria pogut fer en molt de temps en el que respecta al seu desenrotllament, ho han fet en

pocs anys els nou vinguts, establint carreteres, escoles, ferrocarrils, ports, telègrafs, i demés elements de progrés, mentre que al nostre continent tots sabem bé que encara es destrueix la bona obra feta, clausurant universitats, destruint centres de cultura en un foll afany de no deixar subsistir res que sigui autòcton; els opressors que es pateixen per Europa fan com aquell goç del conte castellà: ni fan ni deixen fer.

Una altra de les coses que fan més tolerable la esclavitud—quan comencen a sentir-ne la marca—a aquests pobles, és el profund respecte que observen els colonitzadors—Anglaterra sobretot—a les seves costums, lleis, religió, idioma i demés característiques i llibertats, mentres una minoria nacional europea sotmesa a la tirania d'un Romanoff, d'Haupsburg o d'un Hohenzollern—per no citar altres dinasties—té de perdre per força—al menys aparentment—tota modalitat racial i ètnica, essent l'ideal dels opressors que els oprimits arribin a confondre's amb ells mateixos.

Veritat és que el progrés material que poden portar els colonitzadors a les seves dependències són en primer lloc en benefici del govern de la metrópoli i de les empreses comercials del seu país, que establint factories i explotant en benefici propi les riqueses naturals del territori ocupat cobren abastament les despeses que pot ocasionar el protectorat. D'aquesta senzilla forma, deixant de banda tot sentimentalisme patriòtic, els anglesos han agermanat la Llibertat política nacional d'un poble amb la seva sotmissió comercial i econòmica a un altre estat.

Si els anglesos abandonen Egipte, no hauran fet cap mal negoci, a pesar de volguer demostrar el contrari. Devegades, també, les tropes europees porten quelcom més que ferrocarrils i sèrums antipalúdics; devegades—moltes sense tan sols sospitar-ho, porten consciència nacional als països moral i materialment enderrotats. Pobles com Marroc Francès i Egipte no sentirien potser avui la seva personalitat, a no ser per la cultura i riquesa que els han portat els explotadors.

En la primera fase de la colonització, es té de lluitar amb l'apatia natural dels habitants i amb el seu instint encara primitiu de resistència als estrangers. Després, comprenent la inutilitat del seu esforç, s'abandonen lassament a l'obra constructiva, i, quan comencen a apreciar-ne els benifets, una virtut secular, comuna a tots els pobles, es manifesta envers els protectors: l'agraïment. L'Egipte ja ha passat ja temps aquest periode, però tenim l'exemple del Marroc Francès, on cal reconèixer fora de doldre se n'anesen les francesos, cosa que els pobladors serien els primers a sentir.

Més tard, quan ja s'ha arribat a la franca col·laboració, comença a desvetllar-se el sentit d'independència. Es que la nació ja «s'ha fet gran». Si els que governen la metrópoli no saben aprofitar aquest moment per ajornar tota possible revolució fent unes concessions d'acord amb el grau de desenrotllament de la colònia, ja s'entaula la lluita. Es el que ha succeït a França amb Tunís, a on la molt ben orientada propaganda dels comunistes ha fet estralls, davant de l'estupefacció dels patriotes francesos, que volen arribar a l'afar amb unes catapalmes, sense adonar-se de que ja han fet tard.

Avui dia, que Egipte i la India són pobles que es basten a si mateixos, no té cap raó d'ésser el protectorat anglès, mantingut tan sols per raons econòmiques—recordem que sempre es parla dels «interessos d'Anglaterra»—i que cesarà quan els capitalistes britànics que tenen accions del Canal de Suez o importen cotons indostànics es creguin plenament garantits en «llurs drets»—llurs drets a explotar—per qualsevol govern regular dels dits pobles.

Esperem que el bon sentit de l'Anglaterra sabrà resoldre una situació que podria arribar a ésser molt perillosa. Fóra de doldre que una mala energia del govern conservador posés més llenya al foc d'aquest afer egípc, que ja ha estat prou revifat amb l'incident del Sudà. Amb tot i això, el poble egípc, que s'ha sentit ofès davant de certes ordres, sentint damunt seu la grapa d'un Baldwin, deuria trobar a mancar el tacte d'un MacDonald.

ser molt perillosa. Fóra de doldre que una mala energia del govern conservador posés més llenya al foc d'aquest afer egípc, que ja ha estat prou revifat amb l'incident del Sudà. Amb tot i això, el poble egípc, que s'ha sentit ofès davant de certes ordres, sentint damunt seu la grapa d'un Baldwin, deuria trobar a mancar el tacte d'un MacDonald.

Dia vindrà, però, en que pobles com Egipte i India seran lliures, potser sense necessitat de rebel·lar-se. La consciència de la pròpia força—que també coneixen i temen els seus enemics—els farà exigir serenament i obtenir la independència Patria dels que avui sostenen un protectorat—i un negoci—a la terra llur.

Emili Granier

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure:
Com a home, has d'ésser socialista.
Com a obrer, sindicalista.

Cooperació, en el seu sentit més ample, significa treball en comú, o sia reunió de diversos individus per a realitzar una tasca que a cada un d'ells, isoladament, no els fóra possible a complir.

J. VENTOSA ROIG

SETMANARI SOCIALISTA

Justicia Social

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:

Carrer de Guardia, 14, 1.ª - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:

Marcial Roda, Llorens, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:

- Gabriel Alomar - Serra i Moret
- Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Agudé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
- Dr. Emili Mira - Vicens Vilarrasa
- Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - «Apa» - Rossend Vilades
- Dr. Muntanya - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés
- «Galdric» - Marius Vidal - Ferrán Culló - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Josep M. Pou i Sabater - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós
- Emili Salela - «Shum» - F. Caffadas - Josep M. de Sureda - J. Roure i Torrent - Manuel Alcántara i Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig i Puigjades - Joan Fronjosa - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Fornent - Dr. J. Estadella Arnó

REDACTORS-CORRESPONSALS

- Albert Schneeberger - Rafael Ramis, França
- Joan Comorera - Argentina Carlota Góleres - Xile
- René Lyr - Bèlgica
- Roberto Marvasi - Itàlia
- Dr. Andrés Ovejero - Madrid

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:
Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Correspondència administrativa

- Girona. — M. P. — Rebudes 11750 ptes: 68 paquets n.º 57, 4 donatius i los restants per les suscripcions individuals.
- Stiges. — P. C. — Id. 32 ptes. paquets n.º 58. Voleu donar-me la data del darrer gir?
- Las Palmas. — S. B. R. — Id. 8 suscripció octubre 1925.
- Falset. — E. G. — Id. 1170 ptes. fins al n.º 59.
- Berga. — Atoneu Bergada — Id. 8, suscripció octubre 1925.

Imp. BOLSQUEROLA - REUS.